

lade det til, at han f. Ex., hvis hans nærmeste Successor ikke staaer ham an, eller hvis denne ikke descenderer fra ham, men han derimod f. Ex. har en Datter eller en Svigerføn, som han hellere vil unde Godset, men som ikke efter Creationsbrevet er successionsberettiget, saa kan han overlade hele Godset en masse til en Saadan. Derved faaer han Leilighed til at gjøre det paa en Maade, som bliver til hans spectielle Fordeel, men som ikke bliver Familien til Fordeel. Skal han derimod sælge til Fæsterne, saa vil Proformaværk ikke saa let kunne finde Sted. Nagtet jeg saaledes i Grundsætningen er aldeles enig i det stillede Endringsforslag, saa kan jeg dog ikke være aldeles enig i det med Hensyn til Maaden, hvorpaa det er udtrykt; naar det f. Ex. hedder, at det skal overlades til „Brugeren“, troer jeg, at dette Udtryk er for udstrakt. Brugeren af Gaarden er vel ordentligvis Fæstere, men der gives dog Tilfælde, hvori en Anden kunde være Bruger; navnlig naar en Gaard er fæsteledig, kan man i Mellemrummet inden Bortfæstningen foregaaer, overlade den til interimistisk Brug for en kort Tid til en Anden, som da er Bruger; men der er dog ingen naturlig Grund, hvorfor denne skulde være nærmere til Gaarden end en Anden. Jeg troer ogsaa, at man maa antage det Samme hvad Huusmændene angaaer, naar de ikke ere Fæstere. Ere de Fæstere, saa bør de have den samme Afgang, som Gaardfæstere; men, dersom de blot ere Leietagere, der kun have Besiddelse for en kort Tid, saa have de hverken havt noget naturligt Haab om vedvarende at beholde Huset, etheller er der iøvrigt nogen særlig Grund for dem til at have fortrinlig Afgang. Jeg troer derfor, at „Fæstere“ her var det rette Udtryk. Der synes ogsaa at være en Ufuldstændighed i Endringsforslaget, forsaavidt det ikke er anvendeligt paa de Tilfælde, hvor der ikke er nogen Fæster eller Børn eller Svigerbørn efter Fæstere, der ville have Gaarden, altsaa naar Gaarden er fæsteledig uden at der er Børn eller Svigerbørn af Fæstere. Hvis nu Loven kom ud saaledes, som den var foreslaaet, saa kunde man vel have det Midde i paakommende Tilfælde, at man først kunde meddele en Mand Fæste paa Gaarden og siden

sælge den til ham. Men denne Omvei kan jo ikke paa nogen Maade være at anbefale, og derfor troer jeg, at der maa træffes særlig Bestemmelse for et Tilfælde som dette. Jeg antager iøvrigt, at saadanne enkelte Tilfælde, hvor der ikke var Nogen af de Personer, som Gaarden iøvrigt kunde overdrages til efter det Forslag, som er blevet gjort, maatte det foredrages for Justitsministeriet eller hvilket andet Ministerium den Myndighed maatte overlades til, at paasee deels Familiens deels Statens Interesse ved de Afhændelser, hvorom her er Spørgsmaal. Der kunde være nogen Betænkelighed, ogsaa forsaavidt at Børn og Svigerbørn ubetinget stilles ved Siden af Fæstere selv, da man dog vistnok saa tilbøielig man i Almindelighed er til at unde Børnene og Svigerbørnene Gaarden efter en Fæster, tillige maa tage Hensyn til deres Personlighed, og man vist ikke kunde fortænke nogen Lehns- eller Fidecomisbestøder i, at han, naar den, der var nærmest til Gaarden, som Barn af den Afdøde, ikke var stiftet til at overtage Gaarden, da overlod den til en Anden. Jeg troer dog, at den Betænkelighed siger ikke meget, naar der er Spørgsmaal om Afhændelse. Thi Ingen kan kjøbe Gaarden uden at betale en vis Deel af Kjøbesummen, og denne Afbetaling er al den Garanti, man har med Hensyn til tilkommende Kjøbere af Gaarden. I denne Henseende har jeg altsaa ingen særdeles Tvivl, men skal blot endnu bemærke, at den saaledes som den lyder ogsaa kan være anvendelig ved Overdragelse til Arvefæste, som jeg troer bør i Henseende til den omhandlede Rettighed ganske staae ved Siden af Overdragelse til fuld Eiendom; men dette kan efter en følgende Paragraph ikke antages at være Meningen. Jeg forbeholder mig i den Henseende det Fornødne. Jeg skal endnu blot bemærke, at nagtet jeg vil antage, at det gjorte Endringsforslag med nogen nærmere Lempelse vil være en Forbedring af Lovudkastet, saa vil jeg dog ikke stemme for Lovudkastet i dets Helhed, saafremt der ikke kan ske væsentlige Forandringer i § 2. Derimod vil jeg stemme for denne Paragraph, endog saaledes som den for Tiden er affattet, under Forudsætning af, at hvad der kan mangle i den nærmere Bestemmelse vil blive